

Ak sa viaceré rodiny delia o biznis, môžu si vytvoriť superholding

Holding doplnený o nadačný fond je reakciou na trend, ktorým je presun majetku od vlastníkov, ktorí ho budovali, k správcom, ktorí ho majú zhodnocovať

 Peter Scherhauser

Posledné roky rezonuje nielen v podnikateľskej verejnosti a v rodinných firmách téma ochrany majetku pred jeho drobením, jeho efektívna správa a držba či príprava na odovzdanie novej generácii. Advokátska kancelária Havel & Partners odporúča ako najlepšie riešenie súbeh dvoch nástrojov - holdingovej štruktúry a nadačného fondu. Nadačné fondy zatiaľ na Slovensku nie je možné zakladať, preto advokáti odporúčajú postup podľa českej jurisdikcie. TREND zisťoval, čo kombinácia týchto dvoch nástrojov znamená v praxi. Na jeho otázky odpovedali partneri Havel & Partners Štěpán Štarha a David Neveselý.

Prečo navrhujete podnikateľom vloženie majetku do holdingu?
Štěpán Štarha: Holdingové štruktúry doplnené o nadačné fondy sú logickou reakciou na celosvetový trend, ktorým je presun majetku od vlastníkov, ktorí majetok budovali a zveľadovali, k správcom,



Štěpán Štarha

Vyštudoval Právnickú fakultu a Ekonomicko-správnú fakultu Masarykovej univerzity v Brne. Zahraničné skúsenosti získal na John Marshall Law School v Chicagu. Je expert na oblasť medzigeneračného transferu kapitálu, sústreďuje sa na nastavenie daňovo efektívnych pravidiel v rámci koncernových vzťahov či rodinných holdingových zoskupení. Je advokátom usadeným na Slovensku a partnerom advokátskej kancelárie Havel & Partners, kde je členom skupiny expertov pre právne a daňové poradenstvo privátnym klientom.

ktorí ho majú zhodnocovať, ochraňovať a umožniť rodine dlhodobo využívať. Nielen vďaka historickému vývoju sa tento fenomén logicky dostáva na Slovensku a v Česku do popredia ako hlavné klientske zadanie.

David Neveselý: Holdingové štruktúry v spojení s fondmi ponúkajú celý rad benefitov. Nie sú to len daňové výhody ako napríklad daňovo neutrálne výplaty dividend či financovanie, ale aj flexibilitu možnosti jednotného riadenia, jednotného vlastníctva rodinnej

firmy v prípade smrti, ochrana majetku pred rozdrobením, možnosť odložiť zdanenie osobnej spotreby, zefektívnenie investovania a spravovania investícií až po marketingový potenciál používaním označenia rodinný holding.

Odporúčate podnikateľom vytvorenie holdingu za akýchkoľvek okolností? Koľko subjektov minimálne treba na vytvorenie holdingu?

DN: Založenie holdingu a vytvorenie holdingovej štruktúry odporúčame

len tam, kde to má naozaj zmysel a opodstatnenie, teda tam, kde ho rodina využije na optimalizáciu vlastníckych vzťahov, ale aj ochranu a efektívnu správu majetku či zodpovednú distribúciu výnosov. Vzhľadom na počet subjektov postačuje len jeden.

Holding má právnu subjektivitu a je obchodnou spoločnosťou. Ako je to s daňami?

ŠŠ: Holding je zvyčajne akciovou spoločnosťou, eseročkou alebo jednoduchou spoločnosťou na akcie. V niektorých špecifických prípadoch pracujeme aj s družstvom. Uvedené právne formy sa najviac približujú bežne používaným európskym riešeniam vrátane českej praxe. Ich benefitom naprieč celou EÚ a ďalšími krajinami je harmonizovaná

Holding je prostriedkom na kumuláciu majetku slúžiaceho na investície, vlastne taká rodinná banka

výhoda v podobe daňovo neutrálnej výplaty zisku, teda dividend, či oslobodenia od dane z príjmov v prípade predaja podielov. Čo sa týka ostatných daní a povinností, na holding sa vzťahuje legislatíva z oblasti daní podľa toho-ktorého typu obchodnej spoločnosti.

Ako riešite situáciu, keď máme dve podnikateľské rodiny, respektíve dvoch odlišných biznismenov, ktorí spoločne vlastnia viacero firiem?

Rodinné
firmy
XIV.



1/5



David Neveselý

Je česko-slovenský advokát, spoluzakladateľ skupiny expertov na právny a daňový servis privátnym klientom, ktorá vznikla v roku 2008 a ktorá dnes poskytuje poradenstvo viac ako 300 rodinám. Je expert na oblasť medzigeneračného transferu kapitálu, sústreďuje sa na nastavenie daňovo efektívnych pravidiel v rámci koncernových vzťahov či rodinných holdingových zoskupení. Je partnerom advokátskej kancelárie Havel & Partners. Vyštudoval Právnickú fakultu Karlovej univerzity v Prahe.



DN: Z našej praxe môžeme povedať, že vhodným riešením je často jeden spoločný podnikateľský či skupinový holding, takzvaný superholding, ktorý združuje spoločné podnikanie, a až nad ním stoja privátne holdingy a fondy jednotlivých obchodných partnerov a ich rodín. Takéto nastavenie umožňuje konsolidovať finančné výsledky skupiny v podnikateľskom holdingu, efektívnu distribúciu výnosov do privátnej sféry každého zo spoločníkov, ktorí však už môžu mať odlišné investičné stratégie, a teda ich privátne holdingy investujú samostatne, nezávisle od vôle a potrieb druhého spoločníka.

Druhým nástrojom, ktorý ide ruka v ruke s holdingom, je nadačný fond. V čom pomáha existencia holdingu lepšiemu fungovaniu fondu?

DN: Holdingová spoločnosť je v našom vnímaní prostriedkom na kumuláciu majetku slúžiaceho na investície, vlastne taká rodinná banka. Sústreďujú sa v nej výnosy skupiny a všetky voľné peniaze, ktoré by mohli byť vplyvom externých faktorov v prevádzkových spoločnostiach ohrozené. Môžeme povedať, že je to bezpečný prístav pre rodinné financie. Na druhej strane je nadačný fond, ktorý je centrom pre redistribúciu vo vzťahu k tým prostriedkom, ktoré majú podporovať potrebných či zodpovedne sa správajúcich členov rodiny, teda beneficentov. Najpodstatnejším majetkom nadačného fondu sú podiely, teda akcie holdingu. Na úrovni nadačného fondu sa formuje vôľa zakladateľa či rodiny a jej rozhodnutia vo vzťahu k riadeniu, ochrane a investovaniu majetku. Z tejto vôle sa následne derivuje vedúca osoba holdingu, jeho štatutár, ktorý reprezentuje záujmy rodiny v prevádzkových spoločnostiach.

Akými zákonmi sa riadia slovenské firmy, ktoré vložíme do českého fondu?

ŠŠ: Slovenské firmy sa po prevode do českého alebo iného zahraničného nadačného subjektu naďalej riadia slovenskými právnymi predpismi a pokračujú vo výkone svojej podnikateľskej

činnosti. K zmene v týchto spoločnostiach totiž prichádza len na úrovni spoločníka, teda akcionára. Český nadačný fond sa zriaďuje podľa českého práva, a teda sa bude v tomto prípade riadiť českým právnym poriadkom.

Fondy sa môžu zakladať nielen pre prípad úmrtia zakladateľa, ale majú zmysel aj počas jeho života. Je štandardom, že zakladateľ si ponechá napríklad funkciu správcu? Teda nevlasťní majetok, ale má naň dosah?

DN: V zahraničí, kde je prax správcov, teda takzvaných dôveryhodných inštitúcií, oveľa rozvinutejšia, sa násobne viac využívajú služby profesionálnych správcov, ktorí nesú zodpovednosť za odbornú správu aktív a takisto za ich rozumné investovanie. Títo zvyčajne bývajú aj zodpovedajúcim spôsobom poistení. V slovensko-českom prostredí ide skôr o výnimočný jav.

Nie je vylúčené, aby správcami boli aj samotní beneficenti nadačného fondu

Zakladatelia si vo väčšine prípadov nechávajú významný podiel na riadení tak, aby celú štruktúru vhodne nastavili na svoj obraz. Zakladateľ môže funkciu správcu nadačného fondu vykonávať sám alebo s ďalšími členmi rodiny, či odbornými správcami. Nie je vylúčené, aby správcami boli aj samotní beneficenti nadačného fondu. Správcovia však z povahy vecí nemôžu byť revízormi, ktorí predstavujú orgán slúžiaci na kontrolu činnosti správcu.

Ako to je s fondom, keď máme viacero rodín alebo biznismenov, ktorí sa delia o ten istý majetok?

DN: Možných riešení je hneď niekoľko. Ako sme uviedli vyššie, zvyčajne si nad podnikateľským holdingom postaví každá rodina vlastný príbeh - niekedy akcie spoločného holdingu drží fyzická osoba, inokedy ide o sofistikovanú a racionalizačnú štruktúru cez

privátny holding, rodinný nadačný fond alebo dobročinnú nadáciu.

Ako sú fondy chránené pred zásahmi štátu?

ŠŠ: Pred zásahom štátu je logicky chránené len to, čo v štáte nie je alebo na čo štát nemá právny dosah. V ostatných záležitostiach podlieha nadačný fond i holding jurisdikcii štátu podľa práva, na základe ktorého je daná entita zriadená alebo kde pôsobí. V prípade podnikateľov, ktorí vykonávajú biznis v súlade so stanovenými pravidlami, je toto dostatočná záruka bezpečnosti. Istým spôsobom môže byť lákadlom aj to, že majetok v nadačnom fonde je v podstate majetkom bez vlastníka, teda nie je majetkom zakladateľa, správcu ani beneficentov, čo znamená, že napríklad ich deti ho nemôžu ľahkovážne minúť, predáť či presunúť na svojich partnerov alebo partnerky.

V minulosti sa Slováci i Česi obracali na zahraničné riešenia fondov. Malta, Cyprus, Švajčiarsko, Rakúsko. Prečo sa dnes presúvajú do Česka?

ŠŠ: Dôvodom pre presun do Česka je stabilné právne a daňové prostredie, veľmi moderná, ústretová a liberálna právna úprava týkajúca sa fondových riešení, kapitálových spoločností, teda holdingov, stabilné politické prostredie, skrátka bezpečnosť a dôvera, ktorú podnikatelia v české prostredie majú. K presunom do Českej republiky však prispievajú aj iné okolnosti, podľa platnej legislatívy napríklad nie je potrebné mať v českom nadačnom fonde lokálneho správcu. Zahraničný správca bude len veľmi ťažko rozumieť potrebám vašej rodiny či špecifikám našej krajiny na rozdiel od dlhoročného rodinného právnikovi či lokálnych špičkových poradcov a správcov v danej krajine. Pri využití českého riešenia zároveň odpadá jazyková bariéra a znižujú sa aj kultúrne odlišnosti v porovnaní s riešeniami ďalej na západ. Navyše sú v Česku vo všeobecnosti omnoho nižšie náklady na právnikov, daňových poradcov, notárov, účtovníkov, nižšie prevádzkové náklady a často aj nižšie dane. ➔